

Nr 40.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om viss ändring av 12 § taxeringsförordningen.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 308, av herr *Ståhl* m. fl., har hemställts, »att riksdagen för sin del måtte besluta sådan ändring i gällande taxeringsförordnings 12 §, att till ledamot av beskattningsnämnd ej kan väljas person, som ådömts straff i samband med egen deklara-tions avfattande under de fem valet närmast föregående åren».

Beträffande motiveringen för det i motionen framställda yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 8 § 3 mom. taxeringsförordningen skola ledamöter i taxeringsnämnd — utom kronoombudet — ävensom suppleanter väljas årligen under december månad för nästkommande år. Här avsedda ledamöter och suppleanter i lokal taxeringsnämnd utses på landet av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa samt i stad av stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige icke finnas, av allmän rådstuga. Ledamöter och suppleanter i särskild taxeringsnämnd väljas i stad, som icke deltagar i landsting eller som enligt av länsstyrelsen fastställd arbetsfördelning ensam skall utgöra verksamhetsområde för en eller flera särskilda taxeringsnämnder, av stadsfullmäktige samt eljest av vederbörande landstings förvaltningsutskott. Över valen må enligt 8 § 5 mom. besvär anföras hos länsstyrelsen.

Ledamöter och suppleanter i länsprövningsnämnd utses enligt 9 § av Kungl. Maj:t för en tid av 4 år bland personer, som äro valbara till ledamöter i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet.

Angående valbarhet stadgas i 12 § 1 mom. bl. a., att till medlemmar och suppleanter i beskattningsnämnderna böra utses redliga och allmänt aktade personer, som kunna antagas besitta nödig insikt och erfarenhet för taxeringens verkställande. Av kommun må till ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd utses allenast den, som är inom kommunen mantalsskriven, och av landstings förvaltningsutskott må till ledamot eller suppleant i särskild taxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom nämndens verksamhetsområde. Enligt 3 mom. i sistnämnda paragraf skall medlem i beskattningsnämnd vara svensk medborgare. Vidare sägs

att sådant uppdrag ej må utövas av den, som är omyndig eller försatt i konkurstillstånd.

Slutligen föreskrives i 13 § 1 mom., att av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse meddelat förordnande såsom ledamot i beskattningsnämnd när som helst kan återkallas.

Motsvarande bestämmelser gälla i fråga om utseende av ledamöter och suppleanter i nämnder för allmän fastighetstaxering.

I den ifrågavarande motionen har framhållits, att stadgandena i 12 § taxeringsförordningen tillkommit för att förhindra att olämpliga personer invaldes i beskattningsnämnderna. Dessa stadganden skänkte dock ej tillräckligt skydd i nämnda avseende. Såsom exempel härpå har anförts, att i en kommun sedan ett par år tillbaka i taxeringsnämnden suttu en ledamot, som strax före sitt inval av vederbörande häradsrätt ådömts böter för grov vårdslöshet vid egen deklarations avfattande. I en annan kommun hade till ledamot utsetts en person, som de två senaste åren av vederbörande häradsrätt ådömts böter för vårdslöshet vid egen deklarations upprättande. Att personer, som sålunda dömts för ohederligt handlingssätt mot det allmänna, bleve satta att bedöma andra medborgares deklarationer framstode som kränkande för rättskänslan, även om det förekomme endast i undantagsfall. Man borde kunna fordra, att till ledamöter i beskattningsnämnd blott de skulle vara valbara, som besutte den för uppdraget nödvändiga samhällssolidariteten och icke bevisligen brustit i detta avseende.

I anledning av den förevarande motionen har utskottet sökt vinna upplysning angående förekomsten av det påtalade förhållandet. Efter förfrågan under hand hos *taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* huruvida förbundet ägde kännedom om fall, där personer, som under de senaste fem åren ådömts straff jämlikt skattestrafflagen, valts till ledamöter i taxeringsnämnd, har förbundet inkommit till utskottet med uppgifter härom från femton av sina länsföreningar. Inom elva av dessa föreningar vore icke något fall bekant, men ett fall vore å andra sidan känt, där en person, som efter val till ledamot av taxeringsnämnd ådömts straff för falskdeklaration, på egen begäran entledigats från uppdraget. Enligt de av tre länsföreningar lämnade uppgifterna ha sammanlagt tre fall förekommit, där till ledamot av taxeringsnämnd valts person, som ådömts straff enligt skattestrafflagen. Därjämte har av en förening uppgivits, att åtta till taxeringsnämndsledamöter valda personer ådömts bötesstraff för falskdeklaration, varav emellertid endast en — några år efter domen — ånyo valts till ledamot.

Utskottet. I den förevarande motionen har yrkats, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i 12 § taxeringsförordningen att till ledamot av beskattningsnämnd icke kan väljas person, som inom de fem valet närmast föregående åren ådömts straff för lämnande av oriktig uppgift i egen deklaration.

Av de till utskottet från taxeringsnämndsordförandenas riksförbund inkomna uppgifterna för vissa län framgår, att fall förekommit, där personer som dömts för falskdeklaration valts till ledamöter i taxeringsnämnd.

Den bestämmelse, som närmast anknyter sig till det påtalade förhållandet, återfinnes såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår i 12 § 1 mom. taxeringsförordningen, vari sägs bl. a., att till medlemmar och suppleanter i beskattningsnämnderna böra utses redliga och allmänt aktade personer, som kunna antagas besitta nödig insikt och erfarenhet för taxeringens verkställande. Detta stadgande jämte rätten att anföra besvär över förrättat val utgör det korrektiv, som taxeringsförordningen erbjuder i förevarande hänseende. Utskottet äger icke kännedom om huruvida besvär i något fall — under åberopande av nyssnämnda stadgande — anförts hos länsstyrelse över val av för falskdeklaration dömd person. I förarbetena till taxeringsförordningen finnes på denna punkt icke något uttalande, som lämnar vägledning vid tolkningen av denna bestämmelse. Även om sålunda värdet av förefintliga möjligheter att utesluta valda personer, vilka dömts för falskdeklaration, från ledamotskap av beskattningsnämnd icke på förhandenvarande material låter sig bedömas, anser sig utskottet icke kunna förorda den av motionärerna föreslagna ändringen, då, såvitt för utskottet är känt, den av taxeringsförordningen angivna vägen icke prövats och därvid visat sig ändamålslös. I anslutning härtill vill utskottet dock såsom sin uppfattning uttala, att skall förevarande stadgande över huvud taget äga någon betydelse, bör länsstyrelse på besvär — med beaktande av de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet — kunna upphäva val av för falskdeklaration dömd person. Med hänsyn till vad nu nämnts anser sig utskottet icke kunna förorda bifall till den föreliggande motionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 308 av herr Ståhl m. fl. om viss ändring av 12 § taxeringsförordningen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 4 maj 1948.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Wahlmark, Sjödahl, Ekman, Velande, Frans Ericson, Heüman, Franzon och Niklasson samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Orgård, Falk, Jonsson i Skedsbygd, Sundström, Andersson i Dunker, Kristensson och Karlsson i Granebo.

Reservation

av herr *Velande*.
